

лікарської взаємодії, оцінювати можливий вплив супутніх захворювань на результати терапії псоріазу, прогнозувати клінічні та економічні наслідки неадекватного вибору препарату та ін.

Висновки. Тому саме спільні дії лікаря, провізора та пацієнта будуть сприяти підвищенню ефективності та безпеки лікування, покращенню якості життя хворих та формуванню прихильності до лікування у пацієнтів на псоріаз.

КЛІНІКО-ДІАГНОСТИЧНИЙ ЦЕНТР НФаУ ЯК МОДЕЛЬ УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ КЛІНІКИ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ЗА ОСВІТНЬОЮ ПРОГРАМОЮ «КЛІНІЧНА ФАРМАЦІЯ»

Зупанець І.А., Попов С.Б., Пропіснова В.В., Місюрьова С.В., Свід Н.О.

Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна

vvp.nuph@gmail.com

Вступ. Підготовка сучасного провізора наразі є досить складним завданням, оскільки саме в галузі охорони здоров'я (медицині, фармації) відбуваються постійні зміни: виявляються нові захворювання, формуються нові синдроми, розробляються нові технології діагностики, інноваційні лікарські засоби/лікарські форми, застосовуються новітні схеми терапії. Сучасний працівник аптеки повинен бути не тільки посередником між хворим та ліками, для нього передбачається і вже активно впроваджується розширення функцій та повноважень: проведення окремих діагностичних процедур, надання інформаційно-консультаційних послуг, моніторинг ефективності/безпеки застосування лікарських препаратів, фармакоекономічна оцінка схем терапії. Серед освітніх програм спеціальності 226 «Фармація, промислова фармація» найбільш адаптованою до вимог сьогодення, яка готує майбутнього провізора до виконання актуальних функцій, залишається «Клінічна фармація».

Мета дослідження. Оцінити 20-річний досвід Клініко-діагностичного центру Національного фармацевтичного університету (КДЦ НФаУ) у підготовці клінічних провізорів.

Матеріали та методи. Використані методи пошуку, збору, аналізу, систематизації інформації, спостереження, опитування.

Отримані результати. За період 2004-2021 рр. через освітню підготовку за участю Клініко-діагностичного центру НФаУ пройшло понад 600 здобувачів вищої освіти за спеціальністю/освітньою програмою «Клінічна фармація» освітньо-кваліфікаційних рівнів «спеціаліст» та «магістр».

Протягом зазначених років і дотепер на базі КДЦ НФаУ здійснювалася і здійснюється медична практика на умовах, передбачених законодавством, з використанням кваліфікованого медичного персоналу Університету, виконання наукових досліджень з вивчення біоеквівалентності (біодоступності) лікарських засобів, клінічних випробувань I-IV фази, а також оцінки відповідності медичних виробів, хімічної, фармацевтичної, харчової та спеціальної харчової продукції, апробація та впровадження нових медичних технологій; розробка, апробація і впровадження клінічних рекомендацій, стандартів (клінічних протоколів) надання медичної допомоги населенню; медичні огляди; лабораторні, діагностичні та консультативні послуги за зверненнями громадян, що надаються без направлення лікарів, зокрема із застосуванням телемедицини тощо.

Відповідно до перерахованого, КДЦ НФаУ забезпечував та забезпечує сьогодні умови для клінічної підготовки майбутніх клінічних провізорів з дисциплін «Основи клінічної

медицини», «Клінічна фармакологія», «Фармакотерапія», «Клінічна фармація та фармацевтична опіка», «Клінічне вивчення лікарських засобів». Центр має базу для одержання студентами практичних навичок, умінь належного застосування лікарських засобів, проходження таких складових виробничої фармацевтичної практики як практика з клінічної фармакології, а також фармінформації та фармацевтичної опіки. Наявність у штаті КДЦ НФаУ висококваліфікованих лікарів різних спеціальностей/спеціалізацій, а також співпраця із лікарями практичної охорони здоров'я надає можливість поглиблено вивчати особливості клінічної фармації та клінічної фармакології в кардіології, дерматології, онкології, гінекології, неврології та психіатрії тощо.

Наявність в структурі КДЦ НФаУ Лабораторії клінічної діагностики із проведенням клінічних, біохімічних, імунологічних, а також мікробіологічних, паразитологічних, молекулярно-генетичних, хімічних, токсикологічних та фізичних досліджень, що не належать до медичної допомоги населенню, забезпечує освітній процес за дисциплінами «Лабораторна та функціональна діагностика», «Біохімія», «Клінічна біохімія», певних тем з дисциплін «Основи клінічної медицини», надає можливість організувати проходження відповідної навчальної та/або виробничої практики з лабораторної та функціональної діагностики.

Досвід організації та проведення клінічних випробувань інноваційних лікарських засобів та досліджень біоеквівалентності генеричних препаратів, а також наявність локальної етичної комісії забезпечує безцінну можливість ознайомитися з поняттями та принципами біоетики, яка наразі є необхідною умовою виживання цивілізації та збереження здоров'я нації оскільки найголовнішим викликом сьогодення є збереження вищої фундаментальної цінності — людського життя у всіх його станах, у нормі та патології.

Особливо треба підкреслити можливість залучення здобувачів вищої освіти до здійснення наукових досліджень з питань клінічної фармації, клінічної фармакології, біофармації, фармакоекономіки, організації клінічних випробувань лікарських засобів, планування та виконання кваліфікаційних (магістерських) робіт.

Висновки. При оцінці Положення, структури та досвіду роботи КДЦ НФаУ встановлено, що за своїм призначенням, складом, виконуваним функціям та штатом Центр повністю забезпечує клінічну складову освітньої програми «Клінічна фармація».

ПРИХОВАНА НЕБЕЗПЕКА Е-ДОБАВОК В ДИТЯЧИХ СИРОПАХ ВІД КАШЛЮ: РОЛЬ ПРОВІЗОРА У ЗМЕНШЕННІ РИЗИКІВ

Зупанець К.О., Ратушна К.Л.

Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна

pharmaxena@gmail.com

Вступ. Дитячі сиропи від кашлю є одними з найбільш популярних лікарських засобів, за якими батьки звертаються до аптеки для полегшення симптомів застуди у своїх дітей. При виборі сиропу від кашлю увага батьків та медичних працівників традиційно спрямовується тільки на властивості активних інгредієнтів, а склад допоміжних речовин, які є не тільки технологічною необхідністю, але й можуть впливати на клініко-фармакологічні характеристики сиропу, часто не враховуються при виборі лікування, що може становити приховану загрозу для здоров'я маленьких пацієнтів, особливо тих, що належать до вразливих категорій (діти раннього віку, з супутніми хронічними захворюваннями, схильністю до